

Лікарський контроль

Лікарський контроль проводиться:

- а) до початку занять з фізичного виховання при вступі до першого класу;
- б) в усіх наступних класах на початку навчального року, а також після перенесених захворювань, травм або тривалих перерв у заняттях фізичними вправами, за скеруванням учителя або за бажанням самого учня. На основі одержаних даних про стан здоров'я, фізичний розвиток та фізичну підготовку учнів розподіляють для навчальних занять на три відділення (див. таблицю)

Назва відділення	Медична характеристика	Допустиме фізичне навантаження
Основне	Особи без відхилень у стані здоров'я, а також особи, які мають незначні відхилення в стані здоров'я, при достатніх фізичному розвитку й фізичній підготовленості.	Заняття за навчальними програмами фізичного виховання в повному обсязі, заняття в одній із спортивних секцій, участь у змаганнях.
Підготовче	Особи без відхилень у стані здоров'я, а також особи, які мають незначні відхилення в стані здоров'я, з недостатніми фізичним розвитком і фізичною підготовленістю.	Заняття за навчальними програмами фізичного виховання при умові більш поступового освоєння комплексу рухових навиків і вмінь, особливо пов'язаних із пред'явленням до організму підвищених вимог. Додаткові заняття для підвищення рівня фізичної підготовленості й фізичного розвитку.
Спеціальне	Особи, які мають відхилення в стані здоров'я постійного або тимчасового характеру і які потребують обмеження фізичних навантажень, допущені до виконання навчальної та виробничої роботи.	Заняття за спеціальними навчальними програмами.

Учителі, які працюють з учнями спеціального відділення, разом з лікарем аналізують усі дані медичного обстеження, деякі (вага, зріст, життєва ємність легень, екскурсія грудної клітки, динамометрія правої і лівої кисті, станова динамометрія) заносяться до навчального журналу. Крім того, лікар аналізує результати функціонального стану учнів за результатами функціональної проби (20 присідань). Усі ці вихідні дані необхідні для порівняльного аналізу

фізичного розвитку в кінці чверті, а також для внесення їх до щоденника самоконтролю.

Організація і комплектування навчальних груп у спеціальному медичному відділенні

Учні загальноосвітніх шкіл проходять огляд не рідше одного разу протягом навчального року. В результаті зроблених висновків їх розподіляють для занять фізичними вправами на основну, підготовчу і спеціальну медичну групи.

Дітей і підлітків зі значними відхиленнями в стані здоров'я від-

правляють на заняття ЛФК до лікувально-профілактичних закладів (там, де це можливо) або ж призначають їм відповідне лікування та спостереження.

З дітьми й підлітками, які мають незначні відхилення в стані здоров'я, заняття фізичною культурою організовують безпосередньо в школі. Такі заняття планують згідно з розкладом і проводять або після уроків з розрахунку два рази на тиждень по 45 хвилин, або три рази по 30 хвилин.

Групи учнів, віднесених до СМГ (спеціальної медичної групи), комплектують для занять фізичною культурою після висновків лікаря й оформляють наказом директора школи. Мінімальна кількість учнів у групі – 10.

Найдоцільніше комплектувати групи по класах (I-II; III-IV; V-VIII; IX-XI). Якщо кількість учнів недостатня для комплектування групи, доцільно об'єднати учнів у вікові групи (I-IV; V-VIII; IX-XI класи).

У разі, коли в школі учнів, віднесених до СМГ, недостатньо для комплектування групи за вказаних умов, рекомендується створювати міжшкільні групи з учнів прилеглих шкіл.

Міжшкільні СМГ слід комплектувати за характером захворювання. Доцільне таке групування: а) хронічна патологія серцево-судинної і дихальної систем; б) патологія опорно-рухового апарату.

Відвідування занять учнями СМГ є обов'язковим. Відповідальність за їх відвідування покладається на вчителя, який веде ці заняття, або на класного керівника і контролюється заступником директора школи з навчально-виховної роботи або лікарем. Школярі, віднесені до СМГ, проходять протягом навчального року додаткове обстеження.

До проведення занять за цією програмою залучають учителів фізичної культури, які мають фізкультурну освіту і пройшли спеціальні семінари, організовані органами народної освіти й охорони здоров'я на базі інститутів удосконалення вчителів та фізкультурних диспансерів.

Оплачувати працю вчителів, які проводять заняття із СМГ, необхідно у відповідності з їх тарифікацією за ставками заробітної плати вчителів: по I-IV класах з розрахунку 20 годин, по V-XI класах – 18 годин на тиждень.

Для учнів, віднесених за станом здоров'я до спеціальної медичної групи, з фізичної культури передбачається оцінка у формі “зараховано” або “не зараховано”. Ця оцінка є підсумковою за чверть, рік і кінцевою, яка заноситься в атестат або свідоцтво про закінчення школи.

Обов'язки вчителів, які ведуть заняття з учнями, віднесеними до СМГ:

- бути проінформованими в питаннях фізичного впливу фізичних вправ та загартовування на дитячий організм;
- систематично вести спостереження за реакцією учнів на запропоновані навантаження за зовнішніми ознаками втоми, за ЧСС;
- уміти визначати фізіологічну криву уроку з урахуванням самопочуття школярів у процесі занять;
- у плановому порядку проводити контрольні випробування для обліку ефективності занять;
- привчати школярів систематично вести щоденник самоконтролю і перевіряти його заповнення.

Література:

1. Агаджанян Н.А., Катков А.Ю. Резервы нашего организма. – М.: Знание, 1982. – 190 с.
  2. Агаджанян Н.А., Полатайко Ю. А. Экология, здоровье, спорт.– Ивано-Франковск–Москва: Плай, 2002. – 306 с.
  3. Булич Э.Г. Физическое воспитание в специальных медицинских группах. – М.: Высшая школа, 1986. – 256 с.
- Кокосов А.Н., Стрельцова Э.В. Лечебная физкультура в реабилитации больных с заболеваниями легких и сердца. – М.: Медицина, 1981.– 164 с.